

Šárka Štěrbová: Když plavu, jsem skutečně svobodná a odpoutaná od svého handicapu

STRAKONICE – Už podvacáté zajišťuje sdružení KONTAKT bB soustředění pro postižené plavce, a to na strakonickém plaveckém stadionu. Občanské sdružení KONTAKT bB založili Jan Nevrlka a Martin Kovář, rodák z Písku, dnes nejen šťastný tatínek dvou kluků, ale také velmi úspěšný a medailemi ověčený paralympionik. Díky tomuto sdružení a metodickému učení plavání, kterému vdechli život právě Nevrlka s Kovářem, se naučilo plavat už hodně přes tisícovku postižených lidí. Pokud se jich zeptáte, co pro ně plavání znamená, dostanete vždy shodnou odpověď. Naprostou svobodu. Ve vodě mizí bariéry, voda jim dává možnost pohybu, kterého na suchu nejsou mnohdy schopni. Kurzy plavání probíhají ve Strakonících tři týdny. První kurz – dospělých – skončil závěrečnými závody v pátek 13. července. Teď tu týden tráví mládež a nakonec přijedou děti. O účastníky soustředění se stará dvacet speciálně vyškolených instruktorů. Ti pomáhají lidem s handicapem do bazénu a individuálně je ve vodě vedou a opravují. Nikdo se nevzdává. To slovo totiž závodníci bez ohledu na postižení neznají. Nejde o čas, jde o překonání sama sebe. Zavolali jsme místopředsedkyni KONTAKTU bB Radce Kučírkové, že bychom rádi mluvili s někým, kdo má vztah ke Strakonícím: „Ale samozřejmě, Šárka Štěrbová. Domluvíme vám rozhovor.“ Ve čtvrtek 12. července tedy přicházíme na plavečák a obě dámy už na nás čekají. Šárka Štěrbová se zdálky usmívá sedíc na elektrickém vozíku. Těžko hovoří. Omlouvá se za to. Nechápeme důvod její omluvy. Zřejmě špatné zkušenosti s některými jedinci. Když po hodině odcházíme, máme naopak pocit, že před lidmi, kteří s nadhledem zvládají svůj handicap, nefňukají nad osudem a dokážou si život užívat jemu navzdory, je potřeba smeknout. Uvědomíte si totiž, že zdravý člověk hrdruje často nad maličkostmi, aniž by vzal v úvahu společností pokroucený žebříček hodnot. Ale teď už na slovíčko s osmadvacetiiletou Šárkou Štěrbovou.

Vy pocházíte přímo ze Strakonice?

Ne, z Komušína, což je dvacet kilometrů od Strakonice. Ale Strakonice znám velmi dobře, mám tu spoustu známých a příbuzných.

A také se sem pravidelně vracíte se sdružením KONTAKT bB na plavecké soustředění. Jak jste se do sdružení vlastně dostala?

S KONTAKTEM bB sem jezdím od roku 1996. A napomohla tomu čirá náhoda. Na místní plavečák mě a sestru brávala babička. Jednou jsem byla u bazénu, přišel ke mně chlapík a zeptal se mě, jestli nechci pomoci do vody. Nechtěla jsem, nicméně slovo dalo slovo a on mi řekl, že za půl hodiny na velkém bazénu začíná trénink, ať se přijdu podívat. Přišla jsem, jedna instruktorka si mě vzala do parády, šla se mnou do vody a zjišťovala, co zvládnu. Vyměnili jsme si adresy a od té doby mi začali posílat nabídky na různé plavecké kurzy. Naprosto plyně tak začalo moje působení s KONTAKTEM bB.

Můžu se zeptat – vy jste postižená od narození nebo jste se na vozíku ocitla po nějaké nehodě?

Klidně se ptejte, mně tyhle otázky nevadí. Jsem postižená od narození. Diagnóza – dětská mozková obrna. Od malička jsem na vozíku.

Uměla jste plavat ještě předtím, než jste se seznámila s KONTAKTEM bB?

Vůbec. A trvalo mi tři roky, než jsem se naučila plavat znak. To proto, že zpočátku jsem se s nimi dostala do vody jen dvakrát do roka. Učila jsem se i sama.

Jaký to byl pocit, když jste sama dokázala poprvé přeplavat celý bazén?

Úžasný. Najednou jsem nebyla spoutaná a připadala jsem si jako normální zdravý člověk. Tohle se fakt nedá popsat.

Když jsem tady vloni mluvila s několika účastníky soustředění, všichni se shodli, že voda jim dává absolutní svobodu.

S tím naprosto souhlasím. Voda nám absolutně boří bariéry. Ano, když plavu, jsem skutečně svobodná a odpoutaná od svého handicapu.

Opustila jste svou rodnou vesnici, dala v ale Strakonícím a žijete v Praze. Co děláte?

Už to je deset let, co jsem vylétla z hnízda. Teď si momentálně sháním novou práci a od září začínám dálkově studovat vysokou školu, obor speciální pedagogika.

Pro vozíčkáře, ale i pro maminky s kočárky a hůře se pohybující seniory je nejdůležitější bezbariérovost. Jak jsou na tom Strakonice versus Praha?

Ve Strakonících se bezbariérovost hodně zlepšila. Kdybych

Šárka Štěrbová (vlevo) a místopředsedkyně sdružení KONTAKT bB Radka Kučírková.

to měla srovnat s dobou před deseti lety – to je nebe a dudy. Velmi se mi zamlouvá nové Velké náměstí. Líbí se mi, že se odstranily chodníky, takže pro vozíčkáře je nyní tento prostor naprosto ideální. Přesto ale stále narážím na určité překážky, s nimiž ale asi město nic neudělá. Zejména se jedná o nájezdy do obchodů. Praha je vůči postiženým lépe přizpůsobena. A je tam i více možností sehnat práci. Ve Strakonících ji nesežene zdravý člověk, natož pak postižený.

Jakou kvalifikaci vlastně máte?

Vystudovala jsem sociálněsprávní činnost. Takže můžu dělat na sociálním odboru na úřadě, se seniory, s handicapovanými lidmi nebo ve sdruženích, která se o tyto lidi starají.

Rekněte upřímně, stává se vám často, že vám potencionální zaměstnavatel mile, nicméně přímo sdělí, že vás kvůli handicapu nepřijme?

Jistě, oznámí mi to zakulacně. Myslím, že spousta uchazečů o práci slyšela větu – bohužel, je nám líto, přijali jsme někoho jiného. A také myslím, že tady na Strakonicku je to s prací zakleté. Proto tady práci nehledám.

Chcete zůstat v Praze? Vůbec vás to netáhne domů?

... ne. V Praze jsou větší šance. Navíc se tam můžu zaměřovat na sport, který mě baví. Ve Strakonících takové možnosti nejsou.

Rada handicapovaných lidí se díky KONTAKTU bB vypracovala v plavání na vysokou úroveň a sbírají v soutěžích medaile. Česká republika má do-

konce i spoustu plavců, kteří už byli nebo se chystají na paralympiádu. Jaké jsou vaše ambice?

Ne tak vysoké. Víím, že na paralympiádu nikdy mít nebudu. Snažím se plavat tak, abych postupně vylepšovala své osobní rekordy. Zdaleka však nedosahuji časů na předních místech.

Vy jste ale přišla na chuť ještě jednomu sportu, je to tak?

(Šárka se usmívá. Odpovídá za ni Radka Kučírková): ... tak se nestydě, Šárko. Šárka hraje florbal na elektrickém vozíku, oficiálně se používá hokej na elektrickém vozíku z angličtiny Electric Wheelchair Hockey, ale je to halový sport a hraje se s florbalovými hokejkami. To je nový kolektivní sport pro osoby s nejtěžším postižením, kteří jezdí na elektrickém vozíku. Je to poměrně náročné. Sportovci, kteří neudrží florbalovou hokejku v ruce, mají na vozíku přidělané jakési téčko, T-stick, kterým hrají. Ve světě to hodně hrají v Holandsku, v Kanadě. Vývoj tohoto sportu u nás urychlil rozvojový seminář v roce 2007. Pozvali jsme si tehdy finské odborníky, kteří nás tu učili koučovat a znát přesná pravidla této hry. Bylo to nesmírně zajímavé. I když musím přiznat, že když jsem slyšela pojem hokej na elektrickém vozíku poprvé, považovala jsem to zpočátku za blbost. Než jsem v Holandsku viděla zápas. Byl neuvěřitelně rychlý, živý, s báječnou atmosférou. Florbal hrají postižení, kteří třeba mohou vyvinout jen jediný pohyb, a to prsty, kterými ovládají joystick.

Pokračování na straně 6

Šárka Šterbová: Když plavu...

Mýma očima

Dokončení ze strany 5

Strakonické sdružení zdravotně postižených tady pořádalo spoustu let festivaly pro postižené Salve Vita a Salve Caritas. Jejich součástí byl i společenský večer. Člověk jen žasl, jak to lidé na vozíku dokáží na parketu doslova rozjet, jak bezvadně tančí. Šárko, co vy? Tančíte také?

Jasně. Když jsem byla mladší, navštěvovaly jsme s kamarádkami diskotéky často. Teď spíš dávám přednost tanečním zábavám s přáteli. Je to fajn. Mám tyto akce ráda.

Toto sdružení zmíním ještě jednou, a to v souvislosti s nominací anketou Matka roku. Je v ní vždy pro daný rok oceněna jedna maminka, která se dlouhodobě stará o postižené

dítě. Tyto ženy se vesměs shodují, že stát stále ubírá na příspěvcích, některé dokonce zrušil úplně. Jak vidíte podporu postižených státem vy?

To, že se podpory různého typu zrušily nebo omezily, je bohužel pravda. Víím, že se často mluví o zneužívání dávek, ale proč je omezují směrem k lidem, kteří je opravdu potřebují? Nelíbí se mi ani dlouhé čekání na vyřízení žádostí. Administrativa, třeba u žádosti na nový vozík, je neskutečná. Každý asi ví, jak je vysilující a únavné chodit po úřadech.

Kolik vlastně stojí vozík, na kterém jezdíte?

Okolo 300 tisíc korun. Dřív jsem měla nárok na koupi nového vozíku jednou za pět let, teď tu dobu prodloužili na sedm let.

Zdravý má hodnoty života nastavené jinak. Jde vůbec popsat, jak se dokáže člověk vyrovnat s faktem, že se třeba nikdy nepostaví na nohy?

Když jste postižená od narození, opravdu to berete jako fakt. Hůře se s tím jistě srovnávají ti, kteří skončí na vozíku v průběhu života, třeba po nehodě. Takže já to beru tak, jak to je. Stále počítám s tím, že můžu narazit na bariéry, překážky, musím neustále plánovat co, kdy a jak budu dělat. Ale na to si zvyknete. Pomáhá mi asistent, jsou věci, s nimiž bych si neporadila. Chodí za mnou na tři hodiny dopoledne a na dvě večer. Myslím, že žiju plnohodnotně. Mí přátelé říkají, že jsem věčná optimistka.

Jaké máte ještě koníčky, samozřejmě kromě sportu?

Kino, divadlo, muzikály. V Praze to není problém. Nabídka je pestrá. A také jsem si pořídila psa, malého jorkšira, to je báječný kamarád a společník.

Před revolucí byli lidé s jakýmkoliv postižením tabu. Pomalu se nesměli ukazovat na veřejnosti...

...zavírali se do ústavů, nesměli být viděni.

Setkáte se ještě dnes s nějakým vulgárním projevem, pomšměšky?

Záleží na tom, jak jste postižená. Když je někdo na vozíku hodně zkroucený, ano, lidi se za ním otočí, podívají se. Když se něco takového stane mně, třeba zaslechnu nepříjemné komentáře, házím to za hlavu, neřeším to. Pomyslím si cosi o ubožácích.

Všimla jsem si, že na soustředění KONTAKTU bB vznikají zřejmě nové lásky a partnerství pro život. Vy máte přítele?

Bohužel. Zatím ne. **Máte svůj zatím nesplněný sen?**

Jistě, to má každý. Já se chci zdokonalovat v plavání, chtěla bych najít partnera pro život, založit rodinu, najít si dobrou práci – to se rýsuje, ale nechci to zakříknout. A jestli na mě někde čeká princ? Věřím, že ano. Uvidíme, jak si dá na čas.

Text a foto Jarka Krejčová

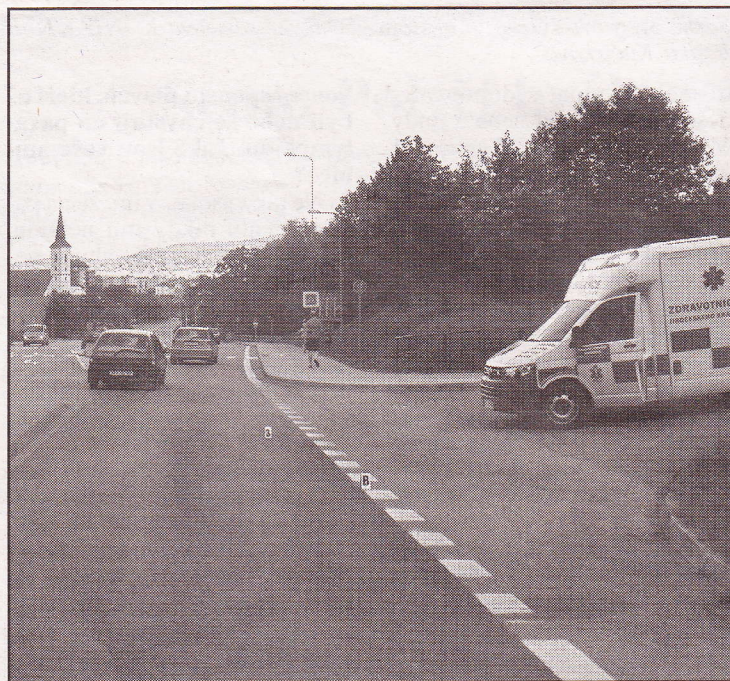
Mrtvý muž v autě

SEDLICKO – Osmatřicetiletý muž, který na Blatensko přijel z Berounska, už se domů nevrátí. V sobotu 14. července ho našli mrtvého v autě Opel. Přivolaný lékař neshledal známky cizího zavinění. Podle dostupných informací byl muž opilý. „Příčinu smrti určí nařízená soudní pitva,“ sdělila k případu policejní mluvčí Jaromíra Nováková. -kre-

Léto a čas dovolených jsou v plném proudu. Horké počasí strhává prudké bouře a přivalové deště, na některých místech naší země se lidé potýkají se záplavami.

Řeka Otava o sobě dala také vědět, když se téměř vylila z břehů. Sledoval jsem hladinu barvy bílého kafe a vlny, které na svých hřebecích nesly stopy naší civilizace. Zejména množství PET láhví bylo doslova ohromující! Modré, zelené, žluté...řeka chvílemi připomínala louku plnou jedovatých květin. Stanou se umělé láhve symbolem naší doby? Budou příští generace mluvit o nás jako o lidu PET láhví, tak jako máme třeba lid popelnicových polí? Ani by se neviděl. Pochopím, že se přiznává velké vodu a někomu vyvrve láhev z ruky, anebo že se vodáci udělají a petky (otřesný neologismus...) jim uplavou. Jenže to ne-smírné množství plastu bude určitě rozličnější původ. A možná že ho zde nakonec ani budoucí generací nenecháme, jelikož vědci již mají bakterie, které s umělými hmotami žijí. Jen mě občas jímá čapkovská hrůza (a as nejen mě) z případného úniku plastožroutů do světa. Zřejmě by ho s chutí větší část sežrali...

A když jsem u jídla, hned se přenesu do minulosti a vzpomínám si na porovnávám. Například takové rohlíky! Za komunistů nebyly časem nic moc a já s chutí pomrkávám po západních reklamách, ve kterých se zlatavé pečivo křupavě rozlamovalo v obřích ústech smejčících se hodovníků. Kapitalismus tu máme, křupavé rohlíky nikoliv. Alespoň u nás v prodejně jsou buď gumové, anebo tvrdé. A nejen zde. Mohl bych jmenovat, kde je pečivo tak hnušné, že pekaři by za něj ve středověku skončili v koši marněčeném v Otavě, případně by jim pro výstrahu něco ušleli. Co by ale měl chtít člověk od pečiva, které je děláno ze šízeného těsta pečeno o púlnoci? I při sebevětší snaze ráno skvěle prostě nebude. Ono se šidí kdeco a člověk jen vzpomíná, jak určité výrobky kdysi vy-padaly a chutnaly. Je to smutné. Kečup bez rajských jablíček, vuiton ty bez masa, hašlerky se smrskly na polovinu a z baňatých sušenek z čokoládovou náplní se staly anorektičky... A což teprve výrobky, které se dříve dědily z generací na generaci – rádia (stále mám doma funkční předválečné), pračky, vysavače, televize! Dnes se všichni za pár let rozpadne... a oni i politikci jsou dnes nějak šízeně nezda se vám? Tak ať alespoň léto je poctivé! Robert Kostěný

POLICIE HLEDÁ SVĚDKY NEHODY. U výjezdu ze sídliště Mír ve Strakonících došlo ve čtvrtek 12. července v 18.25 hodin k dopravní nehodě, při níž byla zraněna cyklistka, která v tu dobu jela po hlavní silnici od Kauflandu směrem do centra. Policie přivítá jakoukoliv informaci od případných svědků, protože cyklistce před křížovatkou údajně zkřížil cestu řidič dosud nezjištěného vozidla, který jel od pošty a odbočoval do sídliště. „Aby žena na kole zabránila střetu s autem, začala intenzivně brzdit. Z kola spadla a zranila se,“ popsala policejní mluvčí Jaromíra Nováková. Svědci i řidič hledaného auta se mohou přihlásit přímo na dopravní policii v Plánkově ulici nebo telefonním čísle 974 237 254 či na lince 158. -kre, foto PČR-

Požár v bytě se sám uhasil

VODŇANY – Dvě minuty po páté hodině ranní v neděli 15. července dostala místní jednotka profesionálních hasičů pokyn k výjezdu do Výstavní ulice. Byl nahlášen požár bytu ve třetím patře. „Na místě jsme zjistili, že prostor bytu, ve kterém hořelo, je zadýmaný, ale ještě před příjezdem hasičů došlo k samouhašení požáru. Uživatel bytu nebyl v době požáru doma. Hasiči prostor odvětrali, evakuace ostatních obyvatel domu nebyla nutná. Nedošlo k žádnému zranění,“ popsala událost ředitel Hasičského záchranného sboru ve Strakonících Ota Šmejkal. Akce byla ukončena až po dvou hodinách. Škoda je vyčíslena na 400 tisíc korun. Proč začalo v bytě hořet, je stále v šetření. -kre-